

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ PROACTIVE A.E., ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΥΝΑΚΗΣ, ΣΤΟΝ «Α»



Οι εξελίξεις στην αγροτική πολιτική: Ευκαιρίες και κίνδυνοι

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Proactive ΑΕ-Σύμβουλοι Επιχειρήσεων, Νίκος Μπουνάκης, μίλησε στον «Αντίλαλο της Μεσσαράς» για θέματα που αφορούν τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, την αγροτική οικονομία και το ρόλο των συστημάτων ποιότητας στην αγροτική παραγωγή.

■ Πού και πώς πρέπει τελικά να επενδύσουμε κε Μπουνάκη;

- Ένας τομέας που η οικονομία μας παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα είναι ο αγροδιατροφικός, που παρά τα βήματα εκσυγχρονισμού του, δεν έχει καταφέρει να εκμεταλλευτεί την τεράστια παγκόσμια ζήτηση σε τρόφιμα.

Τα τελευταία 25 χρόνια ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξήθηκε κατά 37%, ενώ η κατά κεφαλήν κατανάλωση τροφίμων αυξήθηκε κατά 27%. Η ζήτηση σε τρόφιμα υπολογίζεται ότι θα αυξηθεί 60%-80% έως το 2050.

■ Κε Μπουνάκη, πιστεύετε ότι ο αγροτικός τομέας δικαιούται να έχει τον πρώτο λόγο στο νέο παραγωγικό μοντέλο;

- Ο αγροτικός τομέας έχει πολλά περιθώρια ανάπτυξης, είναι, όμως, απαραίτητο να απεγκλωβιστεί από την «επιδοτόπληκτη» αντίληψη.

Η ελληνική γεωργία παράγει και έχει πολλά ακόμη να δώσει.

Η ελληνική παραγωγή όχι μόνο μπορεί να σταθεί στα πόδια της, να δημιουργήσει υπεραξίες και να αυξήσει το εισόδημα του αγροτικού κόσμου, αλλά μπορεί να συμβάλει θεμελιακά τόσο στην έξοδο από την κρίση, όσο και στην επανάκαμψη στην ευημερία.

Για να πετύχουμε όμως αυτούς τους στόχους, είναι αναγκαία η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου καθώς εκτός από τη συνεχή μείωση της παραγωγής, η Ελληνική Αγροτική οικονομία αντιμετωπίζει προβλήματα παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας, αλλά και αδυναμία δημιουργίας υπεραξίας για τα αγροτικά προϊόντα.

Σε σύγκριση με χώρες όπως η Ολλανδία - που έχει πετύχει μεγάλη υπεραξία στην αγροτική της παραγωγή - μας δίνει την δυνατότητα να εξαγάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα.

Στην Ελλάδα καλλιεργούνται σήμερα, περί τα 51,7 εκ. στρέμματα, με ετήσια απόδοση 143,14\$/στρέμμα. Οι αντίστοιχες τιμές για την Ολλανδία διαμορφώνονται στα 18,3 εκ. καλλιεργούμενα στρέμματα, με ετήσια απόδοση 759,6 \$/στρέμμα (Πηγή: World Bank, 2016). Αν η Ελλάδα κατόρθωνε να πετύχει τις ανά στρέμμα αποδόσεις της Ολλανδίας, η οποία διαθέτει μόλις το 35% της καλλιεργήσιμης γης της ελληνικής

υπαίθρου, η συνολική συμβολή της αγροτικής οικονομίας στο ΑΕΠ από 7,3 δις\$ που είναι σήμερα θα ξεπερνούσε τα 40 δις\$.

■ Πώς φτάσαμε όμως σε αυτό το σημείο;

- Η Ελληνική αγροτική οικονομία κινείται με τον αυτόματο πιλότο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), τις επιδοτήσεις και τις παραδοσιακές καλλιέργειες που αρνούμαστε να αλλάξουμε και να εκσυγχρονίσουμε. Δεν υπήρξε και δεν υπάρχει κάποιο σχέδιο για την αγροτική ανάπτυξη. Η αγροτική μας πολιτική δεν έχει στόχους, δεν επενδύσαμε και δεν επενδύουμε σε προϊόντα με ζήτηση από την αγορά, δεν παρακολουθούμε τις τάσεις στον τομέα της παραγωγής και κατανάλωσης τροφίμων. Από την άλλη, το μαζικό μοντέλο αγροτικής παραγωγής, κυρίως τα τελευταία χρόνια, χάνει έδαφος μπροστά - σε αυτό που λέμε - «τοπικότητα», αναδεικνύοντας αναμφισβήτητο νικητή την ποιότητα έναντι της ποσότητας. Ο καταναλωτής, στις ανεπτυγμένες κοινωνίες, έχει περάσει σε μια νέα εποχή αναζητώντας την εμπειρία μέσα από την διατροφή και όχι απλά την ικανοποίηση των διατροφικών του αναγκών. Η αγροτική παραγωγή οφείλει να ακολουθήσει τις απαιτήσεις των καταναλωτών.

■ Πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος της πιστοποίησης και των συστημάτων ποιότητας στην αγροτική παραγωγή;

- Η νέα εποχή είναι απαιτητική, ζητάει τα «προϊόντα του μέλλοντος», ικανά να απαντήσουν στις σύγχρονες ανάγκες και προκλήσεις. Αντάξια των αυστηρών προσδοκιών του σύγχρονου ανθρώπου, που αναζητά τρόφιμα γευστικά, παραδοσιακά και ασφαλή, έχοντας την απαίτηση να γνωρίζει τον τόπο και τον τρόπο παραγωγής τους.

Η κύρια πρόκληση για τη γεωργία του μέλλοντος δεν είναι μόνο να παράγει περισσότερα, αλλά να παράγει με ασφαλή και βιώσιμο τρόπο, με ορθή διαχείριση φυσικών πόρων και εισροών, με κατάλληλη Πιστοποίηση, ώστε να εξασφαλίζεται προστιθέμενη αξία και να διασφαλίζεται το αγροτικό εισόδημα.

Στην προσπάθεια αυτή, είναι σημαντική η συμβολή των συστημάτων και προτύπων ποιότητας, που αφενός συμβάλουν στην τυποποίηση των διαδικασιών και αφετέρου δημιουργούν έναν ενιαίο κώδικα επικοινωνίας για τα ζητήματα ποιότητας και ασφάλειας.

■ Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι παραγωγοί στην Κρήτη είναι πιο μπροστά στα θέματα που συνδέονται με την ανάδειξη και πιστοποίηση της ποιότητας;

- Από τη φύση της, η αγροτική παραγωγή της Κρήτης δεν μπορεί πάρα να είναι εξωστρεφής. Αυτό προϋποθέτει την εφαρμογή διεθνών προτύπων ποιότητας και αναγνωρισμένες πιστο-

ποιήσεις, προκειμένου να διατηρηθεί το μερίδιο αγοράς και να αυξηθεί η παρουσία της διεθνώς. Τα θετικά αποτελέσματα της γρήγορης ενσωμάτωσης αυτών των διεθνών κανόνων οργάνωσης και ασφάλειας παραγωγής, είναι ορατά.

Οι εξαγωγές Κρητικών αγροτικών προϊόντων συνεχώς αυξάνονται, με τα τελευταία στοιχεία να δείχνουν ότι το πρώτο τετράμηνο του 2016 είχαμε 11,5% αύξηση των εξαγωγών, σε σχέση με το αντίστοιχο του 2015.

■ Σχετικά με τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική κε Μπουνάκη, τα επόμενα χρόνια όπως φαίνεται θα είναι δύσκολα, καθώς έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί τα δεδομένα, είναι μεγάλη η πιθανότητα μείωσης των αγροτικών επιδοτήσεων.

- Σήμερα η ΚΑΠ απορροφά το 45% των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένα ποσό πάρα πολύ σημαντικό, απόδειξη της βαρύτητας που δίνεται στον πρωτογενή τομέα και τον τομέα των τροφίμων.

Τρεις παράγοντες θα παίξουν καθοριστικό ρόλο: Πρώτα από όλα η αποχώρηση της Μεγάλης Βρετανίας από την Ε.Ε., καθώς είναι από τις χώρες με θετική προσφορά στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό.

Έπειτα, οι διεκδικήσεις των χωρών που εντάθηκαν τα τελευταία χρόνια στην ΕΕ, οι οποίες διεκδικούν μεγαλύτερο μερίδιο από την χρηματοδότηση της ΚΑΠ.

Και τρίτον, είναι το γεγονός ότι υπάρχουν αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης και από άλλες πηγές, όπως της εκπαίδευσης, της ενέργειας, της ασφάλειας της αντιμετώπισης του μεταναστευτικού κλπ.

Βρισκόμαστε λοιπόν μπροστά σε μια μεγάλη πρόκληση, καθώς έχει ήδη ξεκινήσει η συζήτηση για το μέλλον των επιδοτήσεων και των κονδυλίων που προορίζονται για τα επενδυτικά προγράμματα.

■ Τι χρειάζεται να κάνουμε εμείς ως χώρα ανεξάρτητα από την απόφαση για τα ποσά που τελικά θα διατεθούν από τη νέα ΚΑΠ;

- Αυτό που πρέπει να κάνουμε στη χώρα μας είναι να προετοιμαστούμε και επιτέλους να αξιοποιήσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα τους πόρους που έχουμε στη διάθεση μας από το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020 που είναι σε εξέλιξη.

Παράλληλα να αναζητήσουμε επενδυτικά κεφάλαια και από άλλες πηγές, προκειμένου να χρηματοδοτήσουμε την μετάβαση της αγροτικής μας οικονομίας σε μια άλλη εποχή.

Να συνδέσουμε την έρευνα και την καινοτομία με την παραγωγική διαδικασία για να παράγουμε προϊόντα με υπεραξία.

■ Τέλος, τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει ώστε να αλλάξει και αναπτυχθεί η αγροτική οικονομία του τόπου μας;

- Ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας, παρά την ήδη σημαντική του συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη, μπορεί ακόμη να δώσει πολλά στην Εθνική οικονομία. Έχουμε ανάγκη από περισσότερη παραγωγή, ποιοτικότερη παραγωγή, εξυπνότερη παραγωγή.

Χωρίς έρευνα και καινοτομία δεν μπορεί να υπάρξει ανταγωνιστικότητα. Σήμερα δεν υπάρχει εθνική στρατηγική για την έρευνα και την εφαρμογή της στον αγροτικό τομέα, με αποτέλεσμα όλες οι εισροές (τεχνολογία, πολλαπλασιαστικό υλικό, αγροτοχημικά) να είναι εισαγόμενες.

Σημαντικό ρόλο επίσης πρέπει να παίξουν και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης όπως π.χ. τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου.

Η ενίσχυση των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου με προσωπικό και υποδομές, θα συμβάλουν μέσω των εξειδικευμένων συμβουλών τους στη μείωση του κόστους παραγωγής και στη βελτίωση της ασφάλειας και ποιότητας των τροφίμων.

Μεγάλο βάρος πρέπει να δοθεί επίσης στον τομέα της εκπαίδευσης, οι ανάγκες για μια σύγχρονη γεωργία προϋποθέτει παραγωγούς που θα εκπαιδεύονται και θα μεταεκπαιδεύονται συνεχώς.

Στον τομέα αυτό η γεωργική Σχολή Μεσσαράς μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο.

Πολιτική γης - χωρίς γη δεν υπάρχει γεωργική οικονομία - ειδικά κίνητρα για αύξηση του μεγέθους των αγροτικών εκμεταλλεύσεων με στόχο να προσεγγίσουν τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Μένουν να γίνουν πολλά και στους τομείς της οργάνωσης, των πωλώσεων και του Marketing, χωρίς επώνυμα προϊόντα και πρόσβαση στις διεθνείς αγορές δεν μπορούμε να βελτιώσουμε το εισόδημα του παραγωγού.

Ακόμη, αυτοτότητα μέτρα είναι η μείωση της φορολογίας που επιβαρύνει την αγροτική παραγωγή και δημιουργεί αντικίνητρα στην αύξηση της.

Επίσης, η δημιουργία επενδυτικών και φορολογικών κινήτρων για τη δημιουργία συλλογικών επιχειρηματικών δράσεων από παραγωγούς, ειδικά επενδυτικά προγράμματα συμπληρωματικά του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) για την επένδυση σε τομείς που η Αγροτική οικονομία παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα.

θα δώσουν την απαραίτητη ώθηση που έχει ανάγκη η αγροτική μας οικονομία για την ανάπτυξη της.



Proactive A.E.
Σύμβουλοι Επιχειρήσεων